

Opnemen telefoongesprekken advocaten in penitentiaire inrichtingen

Citation for published version (APA):

Spronken, T. (1997). Opnemen telefoongesprekken advocaten in penitentiaire inrichtingen. *Delikt en Delinkwent*, 27(10), 1068-1069.

Document status and date:

Published: 01/01/1997

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

gen, waaronder aangiften. Op dit moment worden er trouwens al in zo'n 1000 gevallen per jaar verhoren van aangevers op videoband gezet. Daarbij gaat het om verklaringen van kinderen, meestal van sexueel misbruik, waarbij speciaal getrainde politiemensen worden ingezet. Van Koppen wijst erop dat juist bij kinderen, onder andere wegens hun grotere suggestibiliteit, een zeer exacte registratie van groot belang is.

Pikant is de kritiek die Van Koppen levert op de argumentatie van Ditrach, erop neerkomend dat van belang is niet alleen *wat* iemand zegt, maar ook *hoe* hij het zegt (lichaams-taal). 'Dat is een bekend argument in de rechterlijke macht: men wil getuigen zien om aan hun blauwe ogen of aan hun lichaamstaal te beoordelen of zij de waarheid spreken of niet. Dat is jammer genoeg flauwe kul. Wij weten sinds jaar en dag dat op basis van de manier waarop iemand zich gedraagt en beweegt niet kan worden beoordeeld of hij zit te liegen'. Van Koppen verwijst naar de recente bundel *Het hart van de zaak. Psychologie van het recht*, Deventer (Gouda Quint) 1997, die hijzelf samen met D.J. Hessing en H.F.M. Crombag heeft geredigeerd. Deze bundel is naar de bescheiden mening van uw deelredactie een absolute must (ook) voor de strafrechtelijke advocatuur, omdat hij een handzame 'state of the art' presenteert van de voor de strafrechtspleging relevante rechtspsychologische onderzoeksresultaten. Zo schreef A. Vrij een opstel over het verhoren van de verdachte en bekentnissen (p. 469-492), waarin onder meer de zogenaamde Zaanse verhoormethode wordt gewogen en te licht bevonden (Vrij trad in één van de

zaken waarin deze methode is getoetst als deskundige op).

De opvattingen van Van Koppen en Vrij lijken de betekenis van het onmiddellijkheidsbeginsel op zijn minst sterk te relativiseren. Maar die slotsom is waarschijnlijk te voorbarig. Non-verbale signalen zijn dan wel ongeschikt als indicatoren voor waarheid of leugen, maar zij kunnen in een flitsend spel van vraag en antwoord, waarbij de verdediging een prominente rol kan spelen, wel worden beschouwd als aanknopingspunten voor het dóórvragen op bepaalde punten. Dat kan uiteraard alleen gebeuren in een rechtstreekse confrontatie. Gelukkig huldigt het EHRM getuige o.a. de uitspraak inzake Van Mechelen e.a. tegen Nederland nog steeds dezelfde opvatting (zie DD 27 (1997), p. 703 e.v. en p. 714 e.v.)

Opnemen telefoongesprekken advocaten in penitentiaire inrichtingen

Naar aanleiding van klachten dat in een aantal penitentiaire inrichtingen telefoongesprekken tussen advocaten en gedetineerden digitaal werden geregistreerd, heeft de NOVA bij het ministerie van Justitie aangedrongen op garanties voor het waarborgen van de vertrouwelijkheid van deze gesprekken. De digitale registratie is daarop in alle desbetreffende inrichtingen gestaakt. Op 5 september 1997 heeft de NOVA een gesprek gevoerd met het ministerie van Justitie om dergelijke praktijken in de toekomst te voorkomen. Afgesproken is dat in iedere penitentiaire inrichting een voorziening is of zal worden getroffen in die zin dat via een aparte lijn, die niet kan worden afgeluisterd, met advocaten kan worden gebeld. Intus-

sen doen advocaten er goed aan bij een telefoongesprek met een gedetineerde cliënt te verifiëren of de cliënt wel via de 'veilige' lijn naar de advocaat belt. Indien de cliënt namelijk gebruik maakt van de gewone gedeteneerdentelefoon, dan worden alle gesprekken automatisch geregistreerd. De penitentiaire inrichting controleert namelijk niet met wie de gedetineerde via de gedeteneerdentelefoon belt (zie: Nieuwsbrief Strafrecht 1997 nr. 1, p. 5 e.v.).

Rechtspraak EVRM

Artikelen 3 en 5 EVRM

In de periode augustus tot en met oktober 1997 verschenen twee arresten over de behandeling van arrestanten op Turkse politiebureaus. De zaak Sur eindigde in een minnelijke schikking. In de zaak Erdagöz werd wegens gebrek aan bewijs geen schending van artikel 3 EVRM aangenomen en was er evenmin een schending van artikel 5.

EHRM 3 oktober 1997, *Sur tegen Turkije*: klager voerde aan dat hij tijdens zijn verhoor op het politiebureau aan 'ill treatment' was onderworpen teneinde hem een bekentenis te ontlokken. Hij was naar zijn zeggen geblinddoekt, geslagen met stokken, gestompt. Via zijn handen en voeten waren elektrische schokken toegediend (§ 14 en 19). Op zijn verzoek werd hij de dag na deze gebeurtenissen medisch onderzocht. Het rapport van de arts, een forensische specialist, vermeldde uitgebreide kneuzingen veroorzaakt door slagen in het gebied van de genitaliën en opeenhopingen van bloed aan de

buitenzijde van de handen (§ 14). Klager was echter niet in staat om de politieagenten die hem mishandeld hadden te identificeren. De Europese Commissie was unaniem van oordeel dat artikel 3 EVRM geschonden was (§ 28). Een overeenkomst tussen klager en de Turkse Staat tot betaling van schadevergoeding leidde ertoe dat de zaak door het EHRM van de lijst werd geschrapt.

In EHRM 22 oktober 1997, *Erdagöz tegen Turkije* waren wel sporen van slagen en verwondingen aangetroffen, maar was er geen bewijs dat deze verwondingen opzettelijk waren veroorzaakt door een van de politieambtenaren. Klager, eigenaar van een winkel, was met zijn familie verwikkeld in een gevecht met H.A. en diens vrienden, waarbij de ruiten van zijn winkel waren ingegooid. Een verzoek van klager aan de politieinspecteur S.K. om zijn winkel te onderzoeken werd geweigerd. Het werd alsnog ingewilligd toen klager, nadat hij bij de veiligheidspolitie was geweest, op aanraden van deze instantie naar het politiebureau was teruggekeerd. Klager had toen twee gebruikte patroonhouders aan de politie overhandigd die hij naar zijn zeggen in zijn zaak gevonden had en hij had tevens aangifte tegen H.A. gedaan. Het onderzoek in de winkel leverde geen sporen van kogels op. Klager werd onder verdenking van het (valselijk) fabriceren van bewijsmateriaal gearresteerd. Een dag later was klager aan de officier van justitie voorgeleid en vrijgelaten. Daarop deed klager direct aangifte tegen de politieambtenaar S.K. wegens 'ill treatment', die zou hebben plaatsgevonden toen hij de eerste maal op het politiebureau aan S.K. om het onder-